

Szakmai beszámoló

a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága számára

1085 Budapest

Gyulai Pál utca 13.

Lugossy Mária életműkiállítása az Iparművészeti Múzeumban, katalógussal

Pályázati azonosító: **1706/2306**

Elnyert támogatás: 2.000.000 Ft

A létezés formái - Lugossy Mária életmű-kiállítása

2011. július 1 - szeptember 11.

A kiállítás az Iparművészeti Múzeum központi üvegcsarnokában került megrendezésre, és áttekintést nyújtott Lugossy Mária több mint három évtizedes pályájáról. Ezt a pályát végigkíséri a formák határozottságát szétörni vágyó feszültség megfogalmazása, a szigorú plasztikai elemek és a lágy formák harmonikus egysége. A művész ezt a problematikát járja körül érmeiben, ékszerekben, de sosem szűnő érdeklődéssel tekint a köztéri alkotások felé is.

Pályakezdő munkái a hetvenes években a konstruktivizmus jegyében születtek, de az erősen geometrikus alkotásokon érezni a neoavantgárd forradalmi alkotói nyelvét is. Tevékenysége szempontjából sokat jelentett a megfelelő anyagra való rátalálás: először az üveg, majd a bronz, végül a kő. Az üvegművek esetében a koncepció fontos elemévé válik az anyag; átlátszósága, szilárdsága és törékenysége Lugossy figyelmét a nagyméretű optikai lencsék és a zárványok, kövületek irányába tereli. A lencsék homorú és domború formája, belső rajzolata, az egymásra torlódó üvegrétegek hullámzó mozgása megnyitja előtte az organikus rendszerek és letűnt kultúrák világát. Alkotói munkájának ez a szakasza az aktuális szobrászati tendenciák újrafogalmazási kísérletének is tekinthető. A kövületek, zárványok a letűnt idők örököseiként a tér, idő és mozgás egységét szimbolizálják, ugyanakkor két test egymásban való megjelenítése szobrászati problémákat is fölvet. A zárvány-gondolatot folytatta azokban a művekben is, amelyekben üvegburokkal bronzformákat zár körbe, a két különféle anyag egységében az emberi sors és a történelem drámai küzdelmét tárva elénk. Különösen szép példája ezeknek az alkotásoknak a 301-es parcella számára készült emlékműterv, aminek központi gondolata a korlátok közé szorult tér, idő, természet és emberi létezés.

Az 1990-es évek folyamán Lugossy művészetében egyre nagyobb helyet foglalt el a történelem, mint az egyes ember sorsának hordozója. Ez a gondolkör az évezred végén a szoborkönyvek sajátos formáját ölti. A fényes fekete könyvek nyitott lapjain az ember különös reliefként, a természetnek és a történelemnek kiszolgáltatott, létbe dobott tárgyként jelenik meg. Ezekben az alkotásokban a történelem anyaga öltött formát, ugyanakkor számtalan velük egy időben készült munkában a természet múltba süppedt,

megkövesedett, jégkorszakok gyalulta darabjai hevernek egymás mellett. Lugossy ezt a gondolkört folytatja az elmúlt évezred végén készült szobraiban. Legfrissebb alkotásainak középpontjába újra a természet kerül. Az ember, a teremtés és a teremtő erő kapcsolatának kozmikus egységét kívánja általuk megragadni.

Lugossy Mária munkái klasszikus szobrászati alkotások, a komponálásban, az emberalak és a tárgy egységének megteremtésében, az anyag használatában egyaránt hagyománytisztelet és bátorság vezeti kezét. Az Iparművészeti Múzeum életmű-kiállítása ennek a következetesen fölépülő alkotói pályának az ívét rajzolja föl. A tárlathoz kapcsolódó katalógus és Kovalovszky Mária bevezető tanulmánya a hazai kortárs szobrászat és üvegművészet törekvéseivel összefüggésben rajzolja meg Lugossy Mária eddigi munkásságának képét.

A művésznő saját alkotásairól:

„Egy alkotó ember számára nincs nagyobb kihívás, mint az, amikor tetten érheti a teremtés pillanatait, kőbányák mélyén, cseppkőbarlangokban, egy kődarab formájában. Kozmikus méretekben, kiszakadva a környezet rabságából ismét rá kell döbbernem, hogy az „Ősrobbanás” a kezdet, és azóta is áthatja a teremtett világot az Ősenergia, ami bennünk éppen úgy megvan, mint a körülöttünk lévő dolgokban. Az Energia, a kiolthatatlan és örökké létező, jelen lévő, ami maga a Teremtés. Nevezhetjük Istennek, vagy akármi másnak. Úgy érzem, bennem megvan az isteni szikra, amely képessé tesz köztéri szobrok vagy tenyérnyi plasztikák alkotására egyaránt.

Leggyakrabban választott matériám az üveg: maga a megdermedt fény. Szakrális anyag, melyben a szívárvány is megjelenik olykor, és képes teljesen feloldódni a Mindenségben: van és nincs egyszerre. Képes bejárni a képzelet útján mélytengerek hasadékait, földalatti barlangok szűkös járatait, hogy aztán felbukkanjon a mélyből, és létezni kezdjen. A sötétségből, a feneketlen mélységből születtek azok a szobrok, amiket én töredékes történelemnek nevezek.

2004-ben „Jégkorszak” címmel rendeztem meg retrospektív kiállításomat három teremben a Műcsarnok baloldali teremsorában.

Az első teremben a „Genezis”, az ember által érintetlen édeni állapotok jelentek meg türkiz színben. A második teremben feketére váltva emberi testrészek, hatalmas fekete vízfelületeken, a harmadik teremben pedig az ember utáni csend néma, magára hagyott sziklái meredeztek az ég felé. Ez a három korszak jellemzi eddigi alkotótevékenységemet. A csend évei következtek. Befelé fordultam, és lassan áthelyeződtek a hangsúlyok. Volt egy fantasztikus álmom: a szívárvány minden színében játszó jelenség, egy aura kék üvegből. Lassabban dolgozom, jobban átgondolom az egyes szobraimat, és haladok tovább befelé. Polcz Elaine-könyveket olvasok, és csendesesen készülök a megkerülhetetlenre, ami mindnyájunk földi életének befejezése, hogy egyszer (ki előbb, ki utóbb) ismét egyesüljünk a Teremtővel.”

A támogatás a következő feladatok megvalósítására került felhasználásra:

Kiállítás megvalósítása, szállítás, installáció és katalógus

Meghívó, plakát, megnyitó-rendezvény

Katalógus (magyar-angol kétnyelvű kiadás)

Mellékletek a beszámolóhoz:

1. Az Iparművészeti Múzeum által összeállított pénzügyi elszámolás
2. Fotók a kiállításról
3. A kiállítás katalógusa

A kiállítás látogatószáma:

A regisztrált látogatók száma a nyitva tartás ideje alatt összesen **6175** fő.

Válogatás a kiállítás sajtójából (érdemi kritikák listája):

<http://www.revizoronline.com/hu/cikk/3541/a-letezes-formai-lugossy-maria-eletmu-kiallitasa-iparmuveszeti-muzeum/> (szerző: Ibos Éva, szöveg mellékelve)

<http://kultura.hu/main.php?folderID=1174&articleID=315098&ctag=articlelist&iid=1> (szerző: Götz Eszter, szöveg mellékelve)

http://artportal.hu/aktualis/hirek/rieder_gabor_lugossy_maria_es_az_uevegkozmosz (szerző: Rieder Gábor, szöveg mellékelve)

http://artportal.hu/aktualis/kiallitasok/a_letezes_formai_lugossy_maria_eletmukiallitasa

http://m.hvg.hu/hvgfriss/2011.29/201129_tarlat_uevgszobrasz_a_letezes_formai

Pataki Gábor: „Akkorra én már mint a kő vagyok”. Lugossy Mária életmű-kiállítása. *Új Művészet* 2011/8.

Fekete György: A létezés formái. Lugossy Mária szobrászművész életmű-kiállítása. *Magyar Iparművészet* 2011/3.

A kiállítás honlapja az Iparművészeti Múzeum weboldalán:

<http://www.imm.hu/lugossy>

A művész honlapja: <http://www.lugossymaria.com/>

A kiállításról készült szakmai beszámoló az Iparművészeti Múzeum honlapján érhető el:

<http://www.imm.hu/palyazatibeszamolok>

Iparművészeti Múzeum

A létezés formái

Lugossy Mária életmű-kiállítása

2011. június 30 – szeptember 11.

1091 Budapest, Üllői út 33-37. | www.imm.hu

Képek az Iparművészeti Múzeumban rendezett kiállásról

